Any III.

SABAD

Setmanari

Redacció i Administració: J

Els originals no's tornen.
Dels articles ne son responsables els seus r

DE LA MEVA QUARESMA

Sisena setmana

Aquesta mateixa Esglesia, ciutadans, és la qui ha convertit l'Amor, l'amor entre home i dóna, en un dever contractat per tota la vida, ineludiblement. Ha posat un cop, un cop més la lletra per sobre l'esperit, violentant l'ordre natural i sometent-lo a un codi. Ha llençat una anatema i un *veto* contra una manifestació més de llibertat, la més alta i pura perque és la llibertat de l'efecte, la creadora de les humanitats que vindrán. Ha destruit una forma més, la més intensa, del goig humá, reduint la bellesa a la condició de serventa, i el plet d'amor a la categoría de dret erigible llei en má. Ha mostrat, en aixó com en tot, l'aversió originaria a tot fruiment l'ombra negra de l'ideal de mort divinisada.

La dóna, en la ciutat antiga, s'alçava com una flor d'humanitat. Veieu-la en l'herencia magnífica dels classics, veieu-la nua i forta, en cada pit una provocació, una promesa i un món. Ella, des de la seva transfiguració diviva en Venus, perfuma de bellesa tota la vida dels homes i dels pobles, posa una visió de serenitat i ritme a totes les accions, eleva l'esperit a l'alt contemplar, converteix la nuesa, merament carnal avui, en instint de l'art i norma mateixa de la poesía. Batega en l'esculptura com un buf de déus sobre el marbre; passa en una nota perduda de lira com un sospir qui aixeca ritmicament la consonancia de dos pits, distic de flor sexual; vola sobre el fris dels temples com en un papelloneig de gracia; anima l'estrofa sols amb l'imposició de les mans seves o amb l'inspiració del seu valer.—Doncs bé: veieu-la, per obra eclessiástica, veieu-la esdevinguda instrument secret de l'acció d'error i d'ignorancia sobre la societat que ella educa o damunt les quals influeix; veieu-la assexualisada per l'obra d'una falsa idealisació; veieu-la junyida a l'amor mecánic com a un servei doméstic...

Cada vegada, amics meus, que sento anomenar *infidelitat* les febleses antimatrimonials d'una dóna, jo penso: ¿infidelitat? A quí? Es que no és horrible, quan l'amor ha lligat dugues ánimes i dos cossos, pensar que la coacció de una llei pugui oblidar a l'acte d'amor amb un altre a la dóna estimada? Es que no hi ha aquí un cas veritable de prostitució, ja que's fa del cos femení una esclavitut de llei?

La gelosía del amant contra el marit: vetaquí un bell motiu de novela moderna. L'amor, lliure com la llibertat mateixa, convertit en esclau de l'acaricia burgesa forçosa i obligat a tenir davant la vista l'horror d'aquell tribut que s'imposa a l'estimada, per l'albir d'un home odiat. Si lo immoral és lo que repugna a la bellesa íntima de les costums, no hi ha immoralitat més gran.

mateixa força, del jou social, no pert la consideració i l'altesa del seu nom. La dóna artista, sobre tot, és el gran exemple on se mostra com la dóna pot triomfar de les convencions socials fetes per les fembres humils, incapaces de rebelió. Les dónes qui s'emancipen per l'art imposen la llei nova de les costums; són honorificament rebudes en el món superior; i venen a ésser com a dónes de la cultura clássica reaparegudes entre nosaltres i judicades conformement a llur condició. Són estátues de museu qui s'animen i com elles porten la norma immortal de la bellesa, aquesta excelencia les sustréu a la llei corrent. Com la Magda, de Sudermann, qui ha arribat a ésser gran perque ha sabut ésser culpable, sols aleshores poden sentir, amb el vent de les tempestats i el bés de l'art sobre el front, l'expandir-se de la propia individualitat, fins a imposar-la com qui trepitja un ídol, sobre el llibre de la moral vençuda. De *femelles* han esdevingut veritablement *dónes:* més encare, s'han *virilisat*, conseguint la llibertat mateixa que sols a l'home reserven les lleis actuals infiltrades de semitisme originari, i fonamentades en la tiranía de l'home sobre la *vassalla.* Han esdevingut *homes,* deia, i sols aleshores han entrat a participar d'aquella comunal designació de la nostra especie, qui s'anomena, comprensivament, l'Home.

GABRIEL ALOMAR.

Pro presos

Nadie ignora que la falta de cultura es el vehículo que más indivíduos conduce al crimen. Todas las estadísticas demuestran que la criminalidad en un país está en razón directa con el analfabetismo. Y que esta terrible plaga se ha desarrollado en nuestra nación, en aterradoras proporciones, no hay quien pueda, por desgracia, desmentirlo.

fer, ho hem fet nosaltres, posant en evidencia, de passada, la seva deliberada mala fé. I are, també havem de fer constar que'l senyor Sala, feu concedir a més de les 3000 pessetes de subvenció, 3000 pessetes que per oblit de la Junta de la Casa de la Caritat deixá de percibir com a subvenció dels anys 1912 i 1913.

I lo que no ferem en el nombre passat, això ens dona ocasió de fer-ho en el present, que's de felicitar al nostre volgut i distingit amic senyor Sala Busquets, tant per les subvencions concedides com per els treballs que en pro del seu districte ve efectuant en la Diputació Provincial.

La mala fé de la "Revista"

Nosaltres, com casi tots els periódics, varem publicar a la setmana anterior, la següent nova:

"La Diputació Provincial ha concedit una subvenció de 3.000 pessetes a l' Hospital i Casa de Beneficencia, una altre de 700 pessetes a les Germanetes dels Avis Desamparats i una de 200 al Colegi Assil de Jesús Salvador, institucions totes sabadellenques."

Peró la caduca «Revista de Sabadell», amb el seu afany de *informar* als seus comptats llegidors, posava al final de la nova citada aquestes paraules: *debido a las gestiones de nuestro digno diputado provincial señor Sampere*. I això és, senzillament, una mentida, i tan mentida que 'l diputat provincial senyor Sampere, que deu estimar-se més una veritat que una *respallada*, al veurer la equivocació soferta exigí una formal rectificació, peró la rectificació deia aixís:

«En nuestro número anterior, al dar cuenta de las subvenciones concedidas por la Diputación Provincial a los establecimientos benéficos de esta ciudad, por un error que lamentamos, dejamos de consignar el nombre de nuestro digno diputado provincial don Juan Sala Busquets, cuyas eficaces gestiones en pro de lo concedido, son dignas de todo encomio.»

Això ja no és una equivocació ni un error lamentable, sino una mala fé, la mala fé que sempre ha tingut la «Revista». Tothom sab que'l diputat senyor Sampere perteneix a la Comissió de Instrucció, mentres que'l senyor Sala perteneix a la de Beneficencia i per lo tant, l'únic que va fer els treballs necessaris per les citades subvencions, i que per això el senyor Sampere exigí una rectificació ja que d'aquells treballs cap elogi li pertocava. Peró lo que la «Revista no va

ECOS

ALTRA *vegada la nostra Banda Municipal dona els diumenges els seus concerts matinals. Concerts qui son un refugi per a totes les nostres classes socials que, a faisó d'un vermouth els serveix d'espera per a anar a menjar el clássic arroç de les nostres festes.*

Ja l'altre any várem escriure sobre aquest mateix tema i avui també aquesta hora plena de perfum en que el sol llueix amb tota la seva pompa — el padre sol de las barbas de oro—*quin tebi escalf recomforta tots els rostres d'una incolora multitut, ens ha suggerit coses casi iguals que l'any passat...*

Perqué, també com l'altre any, entremig d'aquesta incolora multitut, barreja de totes les castes, entre l' obrer que vesteix de blau amb el burgés vestit d' inglesa *panyería, entre el menestral quiet i el comerciant vulgar, entre'l fill de casa bona i la modisteta que passa lluint els seus flancs de moça de vint anys, hi ha, també com l'any passat, la llaga purulenta de totes les ciutats, semblant una crosta en la bonica cara d'una noia, hi ha la escoria de totes les classes socials que escolten la nostra Banda, hi ha el pobre de sempre que us allarga la seva má abominable demanant una almoina amb una insistencia desesperadora.*

EN *la plácida quietut de la hora matinal de nostra Rambla, els dilluns tenen un encís que no gosen els altres dies de la setmana. Es inevitable que'n les atraccions que omplen els programes de tots els nostres cines i del nostre music-hall no hi hagi alguna dóna, i com que aquestes atraccions venen en número considerable, el dilluns al dematí s'en van totes camí del ferro-carril que les ha de portar a altres escenaris. Passen diligentes, una mica ensonyades, amb les seves elegancies cridaneres, capells soperbs, pentinats rumbosos, cares maquillades, i tota la seva indumentaria que's destaca visiblement a la hora clara del matí dels dilluns. Se les miren els qui passen i fins tomben el cap per a tornarles a veure; les comares, de portal a portal, se diuen insinuants paraules i alguna, massa morigerada, llença l'anatema: son unes* cocots! *I molt segur que la nit del diumenge l'ha feta riure amb els seus cants o li ha fet passar uns minuts d'engunia fent acrobatismes perillosos. Pel demés, sentim una recança, cada dilluns, al veure-les passar, encare que confiem que unes altres vindrán al seu lloc el proper diumenge. Sentim recança perque elles ens duen aires de mondanitat i perque amb els seus cants, amb els seus* couplets *i amb les seves dances, ens porten sovint a Citerea que's molt més agradable que tots els despatxos, totes les fábriques i tots els tallers que han bastit per a tancar-nos-hi els sis dies de la setmana.*

Notes i comentaris

Pro Bélgica

Continuen els treballs per a portar a cap el festival per a recullir fondos per les families indigents de la heróica Bélgica.

Dintre de poc se celebrará la reunió d'entitats sabadellenques per a portar-ho a efecte.

Sessió necrológica

El diumenge a la tarde, tingué lloc al Centre Catalá de Sabadell, la vetllada necrológica dedicada a la memoria del que fou apóstol del catalanisme don Antoni de P. Campmany, assistint a l'acte el seu fill.

La presidí don Modest Durán.

Pronunciaren discursos enaltint la memoria del difunt i recordant també les seves virtuts, el mai desmentit amor a Catalunya que sentía i els seus sacrificis per la patria, els senyors Durán, Saló, Josep M.ª Roca, Martí Juliá, Laporta i Folguera i Durán, llegint, además, la senyora Armengol de Badía la seva poesía dedicada a Campmany, que porta per títol «A Montserrat».

Tots els discursos foren molt aplaudits.

El secretari llegí les adhesions rebudes, entre les que recordem, de don Josep Franquesa Gomis, don Joaquim Riera i Bertrán i don Antoni Suñol.

La concorrencia, que omplenava a vessar l'espaiós local, entre la que vegerem a gran nombre de senyores, sortí complagudíssima de la vetllada, digne de l'home a la memoria del qual s'honrava.

Cicle históric de la comedia catalana a Sabadell

Els infadigables redactors de la simpática revista «El Teatre Catalá», han organitzat un «Cicle históric de la comedia catalana», que tindrá lloc simultaniament a Barcelona, Sabadell i altres poblacions de Catalunya.

Primera tanda.—Primera sessió: «La Dida», 3 actes, de Frederic Soler (Pitarra) i «El Virolet de Sant Guim», 1 acte, d'Eduard Vidal i Valenciano.

Segona sessió: «La pubilla del Vallés», 2 actes, de Josep M. Arnau i «La Malvasía de Sitges», 2 actes, de Sales Vidal.

Tercera sessió. «El grá de mesc», 4 actes de Josep Feliu i Codina, i «Els tres toms», 1 acte, de Narcís Campmany.

Quarta sessió: «La germana gran», 3 actes, d'Albert Llanas, i «De Nadal a Sant Esteve», 2 actes, de Joan Molas i Casas.

Quinta sessió: «La farsa», 3 actes, de Angel Guimerá i «Qui... compra maduixes», 1 acte, d'Emili Vilanova.

Segona tanda.—Primera sessió: «Sogra i nora», 3 actes, de J. Pin i Soler, i «A cal notari o uns capítols matrimonials desfets», 1 acte de R. Ramón i Vidales.

Segona sessió: «Girassol», 3 actes d'Ignasi Iglesias, i «Sirena» d'Apeles Mestres.

Tercera sessió: «Els savis de Vilatrista», 3 actes, de Santiago Rusiñol, i «Comedia d'amor», 2 actes, den Pompeu Creuhet.

Quarta sessió: «L'endemá de bodes», 3 actes, de Josep Pous i Pagés, i «Un joc de cartes o memorialistes de lletra menuda», 1 acte, den Manel Folch i Torres.

Quinta sessió: «Quan l'amor ha encés la flama», 3 actes, de Avelí Artís, i «Gent d'ara», 2 actes, de E. Coca i Vallmajor.

L'interés d'aquestes representacions, que tindrán lloc cada dimars a la nit, començant el dia 13, en l'elegant Teatre Euterpe, queda ben palesament demostrat amb fer avinent que algunes de les obres que hi figuren fa molts anys que no s'han reproduit en les nostres taules i moltes d'elles, per la seva frescor i mérit escénic i literari, produirán una agradosa impressió en el públic.

Sessió de l'Ajuntament

A les deu de la nit del passat dimarts se celebrá sessió ordinaria de primera convocatoria, assistint-hi bon nombre de regidors i escás públic.

Se llegeix i s'aprova l'acta de la sessió anterior.

S'aproven dos dictámens de la Comissió de Governació, l'un proposant el nomenament d'una comissió especial per a organitzar un concurs d'aprenents per a la próxima Festa Major, i un altre resolent una moció del regidor Sr. Plans, relativa a deficiencies en el servei del Cos Médic Municipal, quina resolució se confía a una Comissió. Se sospén la sessió per a nomenar aquestes comissions, que les formen, la primera, els senyors Xercavins, Miserachs i Llagostera i la segona els senyors Llonch, Figueras i Farreras.

Acabat el despaig ordinari, el senyor Llonch formula una proposició per a que's privi la circulació rodada per la tarde del dijous sant.

El senyor Aragay protesta de la citada proposició perque és atentatoria a la llibertat ciutadana, i demana que no es prengui en consideració.

El senyor Mir es fa seva la proposició del senyor Llonch.

El senyor Llagostera diu que aixó no s'ha fet mai, i sembla que sigui una imposició del absolutisme religiós del senyor Llonch.

El senyor Llonch diu que no sab si aixó és en les Ordenances Municipals, peró creu haver vist com les autoritats han fet retirar la circulació, al menys el divendres sant.

Torna el senyor Aragay a combatre la proposició, manifesta, que aixó és cohibir la llibertat dels particulars que hagin de fer servir per força els carruatges, és a dir, que'ls ciutadans s'abstinguin de fer-los servir, i aquell que ho faci, no será pas per a molestar els sentiments religiosos dels ciutadans que tinguin aquesta idea, sinó per necessitat, i per lo tant, per a no despertar rencors i per respecte a les idees de tots els ciutadans, torna a proposar a l'Ajuntament no prengui en consideració la proposició del senyor Llonch.

Aquest amb quatre vulgaritats de les seves, diu que manté la proposició.

El senyor Llagostera manifesta que al venir a l'Ajuntament, totes les creencies, siguin polítiques o religioses, s'han de deixar a darrera de la porta; aquí hi venim a fer administració, i no a imposar el criteri religiós de la seva majoría al poble sabadellenc. La llei de majoríes es pot molt ben acceptar en els afers administratius, no amb els religiosos.

El senyor Fusté diu que es fa seva la proposició i l'amplía a que sigui fins divendres al matí aquesta privació.

La presidencia diu que's passará a votació la proposició del senyor Llonch i després l'adició del senyor Fusté, perque el senyor Llonch no accepta la esmena. Se promou una viva discussió per a veure si la esmena del senyor Fusté s'ha de votar junt amb la proposició. Mentres uns la volen votar per separat, els altres les volen votar juntes. Tothom parla fent aclaracions i els senyors Llagostera i Aragay ataquen la proposició en diversos sentits.

Se posa a votació la esmena del senyor Fusté, peró aquest observa que subsistint els mateixos motius per a privar la circulació el dijous, si aquesta s'aprova, que també se dongui per aprovada la seva esmena. Altres llargues discussions i per fí se posa a votació la proposició del senyor Llonch, quedant aprovada per 13 vots contra 7. Seguidament se posa a votació la esmena del senyor Fusté, resultant 10 vots a favor i 10 en contra. Durant la votació i al finalitzar aquesta, se promouen grans rialles pel carácter festiu que pren la cosa. Se torna a passar a votació quedant aprovada per onze vots contra nou.

El senyor Llonch vol reivindicar-se de la lliçó de religiositat que li ha donat el senyor Fusté, pero no convenç.

Els senyors Llagostera i Aragay expliquen el seu vot, dient que havíen votat en contra la primera proposició per la imposició que representa, i en favor de la esmena per a fer veure que'l catolicisme de certs senyors és una conveniencia repugnant.

La presidencia s'escorre del compliment d'aquesta proposició, perque si s'altera l'ordre públic no respon del seu compliment.

Rectifiquen els senyors Llonch, Aragay i Mir, i s'aixeca la sessió.

El respectable i volgut ciutadá, en Narcís Nunell Sala, ha pagat son tribut a la mare Terra, dimecres d'aquesta setmana, a la avençada edad de 73 anys.

Era el senyor Nunell un carácter veritablement rectilínic, de cor bondadós i obert sempre a totes les manifestacions de llibertat. Havía refusat sempre les ostentacions de carácter representatiu i amb la noble senzillesa que tan el distingía alternava amb totes les classes socials i per totes era respectat i estimat.

Rebi la seva familia la expressió sincera del nostre sentiment, i tan-de-bó que aquestes ratlles serveixin de lenitiu a la fonda pena que l'afligeix.

Noves

Per aquests dies de Pasqua, la Joventut Recreativa del Circol Republicá Federal ha organitzat grans balls, confiant els programes a la aplaudida Banda Municipal de nostra ciutat. Aquests tindrán lloc demá diumenge a la nit, executant abans la Banda un concert en el saló-café, i el segon dilluns a la tarde.

—La Diputació provincial ha remés a la Arcaldía d'aquesta ciutat una circular anunciant la concessió de premis als pares de familia que tinguin dotze o més fills i a les mares viudes qui cuiden i alimenten als seus fills.

—En la Fraternitat Republicana Radical se celebrarán demá i demá passat lluits balls i concerts a cárrec de una aplaudida Banda de Barcelona i amb cooperació de dos celebrats chors.

—El nostre Ajuntament ha solicitat del Govern Civil, presentant l'oportú projecte, autorització per a encausar un troç de la Riereta, entre el carrer de Moratín i la carretera de Moncada a Terrassa.

—La Joventut Recreativa del Circol Republicá Federal se reunirá demá diumenge, a les quatre de la tarde en el local social per a tractar de diferents assumptes de la mateixa.

—Demá, diumenge, a les dotze del matí, en el kiosc de la Plaça del Dr. Robert, la Banda Municipal tocará les següents peces de concert: "Marxa Militar", Schubert; "Tosca" (fantasia), Puccini; "Gioconda" (fantasia), Ponchielli; "De Saint Gaudens a Toulouse" (pas-doble amb banda de cornetes i tambors, estrena), Montalier.

—La companyía catalana de declamació que dirigeix el primer actor Francesc Alegret, posará en escena en el teatre de la Societat Choral "Colón", demá diumenge, a les nou de la nit, el quadro dramátic "Joventut" i la xistosa comedia en tres actes "El Sant Cristo Gros".

—Demá diumenge, a dos quarts de cinc de la tarde, tindrá lloc en el saló d'actes del Centre de Estudis Psicológics una doble conferencia pública a cárrec dels senyors Ramon Maynadé i Frederic Climent Tarré, desenrotllant, respectivament, els següents temes: "Filosofía política" i "Entre la muerte y el renacimiento."

Impremta de J. Sallent i Prat; Sant Quirse, 32; Teléfon 520

Kiosc de Canaletes

Cervesa E. Petry.

S. EN C.

Exigeixis en els taps la marca del Representant

Gasseosa F. PANÉ

Se serveix a domicili

Rambla, 198 Latorre, 2

Fàbrica de gorres

de

Ignasi Cassadó

Especialitat en gorres a mida

Rambla, 56: Sabadell

DEMANEU A TOT ARREU EL LICOR

MIELLINE

HIGIÉNIC I DIGESTIU
A BASE DE MEL ::

Representant: JOAN JUNCÁ; Llovet, 17

JOAN MANICH

Dipósits, vigues i voltes de

"CIMENT ARMAT"

Turull, 49 i 51 Telèfon 531

Gran comerç de làmpares elèctriques

Abans de comprar cap làmpara visiteu la casa

Pont i Manau Convent, 70

on hi trovareu les millors marques conegudes
i a mellor preu que a casa de cap electricista

Fotografía Moderna

Fotografíes, Ampliacions Postals i Reproduccions :: PREUS :: ECONOMICS Gurrea, 50 Sabadell

SABATERIA TOUS

Es la casa que ven el calçat més elegant i més ben confeccionat a preus reduits

EMPRESA DE POMPES FÚNEBRES LA OMEGA

Societat cotectiva -- 3 Sucursals amb teléfon

Safreig-Vell, n.° 18 Teléfon 504 — **Rambla, n.° 18** Teléfon 506 — **San Pau, n.° 9** Teléfon 508

Un 45 per % d'economía en tota classe d'enterros : : CORONES a preu de fábrica

UNICA EMPRESA QUE POSSEEIX CAMBRA DE DESINFECCIÓ

Enterros a plassos a UNA pesseta setmanal. — Cotxe especial per a portar els baguls a domicili. — Desinfecció a domicili gratis. — **Servei permanent.**

Fábrica i taller: Arrabal de dins, 12